

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2011 r.

**Pani
Elżbieta Paciepnik
Dyrektor Gimnazjum nr 9
w Częstochowie**

KNO-4101-07-13/2010
P/10/190

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Gimnazjum nr 9 w Częstochowie (Szkoła, Gimnazjum) realizację zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży szkolnej w latach 2009-2011 (do czasu zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 25 lutego 2011 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Gimnazjum.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: rozpoznanie problemu zagrożenia nadwagą i otyłością wśród uczniów Gimnazjum, ujęcie w *Programie Wychowawczym* i *Programie Profilaktyki* działań propagujących zdrowy tryb życia, właściwe wykorzystanie posiadanej bazy sportowej, dbałość o podaż zdrowych produktów w sklepiku szkolnym oraz prowadzenie stołówki szkolnej zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia.

Rozpoznawanie problemu nadwagi i otyłości wśród uczniów Gimnazjum było prowadzone przez szkolną pielęgniarkę podczas okresowych badań przesiewowych, tj. wśród trzynastolatków. W latach 2009 i 2010 nadwagę i otyłość stwierdzono odpowiednio u 18 (tj. 4,1%) oraz 16 (tj. 4,1%) uczniów Szkoły.

Szkoła dysponowała także diagnozą stanu zdrowia i sprawności fizycznej uczniów, uzyskaną w wyniku ankiet przeprowadzonych przez wychowawców klas oraz testów sprawności przeprowadzonych na zajęciach wychowania fizycznego.

Ustalono, że problematyka edukacji prozdrowotnej, w tym przeciwdziałanie nadwadze i otyłości wśród uczniów była uwzględniona w Programie Wychowawczym i Programie Profilaktyki Szkoły. Jednym z głównych celów tych programów było wychowanie w zdrowiu i poczuciu bezpieczeństwa, w tym przekazanie uczniom niezbędnego zasobu wiedzy o zdrowiu i sposobach jego wzmacniania, poprzez promowanie zdrowej żywności, kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania. Tematyka ta była uwzględniana także w programach wychowawczych poszczególnych klas, w pracy świetlicy szkolnej i na zajęciach edukacyjnych z techniki, biologii, informatyki, chemii i wychowania fizycznego. Uczniowie klas drugich Gimnazjum realizowali w bieżącym roku szkolnym projekt edukacyjny pn. *Dlaczego się odchudzamy*.

Szkoła, wykorzystując posiadaną bazę sportową, oferowała uczniom liczne formy aktywności ruchowej: zajęcia sportowe po lekcjach (piłka ręczna, tenis stołowy, badminton, piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna, koszykówka), stwarzała możliwość korzystania z lodowiska, a także zorganizowała zajęcia taneczne dla klas III.

Działania powyższe, w ocenie NIK, były zgodne z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, ze zm.), w którym określono m. in., że dyrektor szkoły stwarza uczniom warunki do harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne.

Sklepik prowadzony w Szkole oferował przede wszystkim zdrową żywność, tj.: owoce, jogurty, suszone owoce i warzywa, wodę mineralną, soki. Nie stwierdzono w Szkole reklamy produktów żywnościowych. Działania te były zgodne wytycznymi pkt 8 *Karty żywienia i aktywności dzieci i młodzieży*, zawartej w *Zasadach prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży*, w których wskazano, że Szkoła nie może być miejscem reklamy produktów żywnościowych oraz miejscem sprzedaży produktów żywnościowych o niskiej wartości odżywczej, niezalecanych w żywieniu dzieci i młodzieży.

Stwierdzono jednakże, że oprócz ww. zdrowych produktów żywnościowych w sklepiku można było kupić ciasta, słodczyce i słodkie napoje gazowane typu oranżada.

Stołówka szkolna, która oferowała uczniom śniadania oraz jednodaniowe obiady, wykorzystywała do sporządzania posiłków m. in. przekazane Szkole w dniu 7 maja 2010 r.

przez Ministerstwo Zdrowia monografię *Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące zdrowego stylu życia* oraz monografię *Obiady szkolne (z uwzględnieniem zasad Dobrej Praktyki Higienicznej oraz systemu HACCP dla posiłków szkolnych)*”.

Z analizy ankiet skierowanych do nauczycieli wynika, iż 73% ankietowanych nie czuje się przygotowana do informowania rodziców o zagrożeniu dziecka nadwagą lub otyłością, 63% ankietowanych (tj. 12 nauczycieli z 19) wskazała na potrzebę wsparcia w działaniu dotyczącym profilaktyki nadwagi i otyłości, a 58% zadeklarowało chęć uczestnictwa w dodatkowych szkoleniach w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o rozważenie uwzględnienia w ramach organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli problematyki dotyczącej przeciwdziałania nadwadze i otyłości u uczniów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pani Dyrektor o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i ocen oraz wykonania wniosku zawartego w niniejszym wystąpieniu.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Pani Dyrektor, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w nim ocen, uwag i wniosku.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.